

Stanovisko Evropského výboru regionů – Digitalizace evropského průmyslu

(2017/C 088/06)

Zpravodaj: Kieran McCarthy (IE/EA), rada města Cork**Odkaz:** Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Digitalizace evropského průmyslu: Dosažení maximálních přínosů jednotného digitálního trhu

COM(2016) 180 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Vytvoření společnosti změn a inovací: úkol, před kterým stojíme

1. vítá sdělení Evropské komise *Digitalizace evropského průmyslu: Dosažení maximálních přínosů jednotného digitálního trhu* a balíček podpůrných opatření, která jsou navržena za účelem odkrytí příležitostí vyplývajících ze strategie pro jednotný digitální trh. Budoucí hospodářský růst, vyhlídky v oblasti zaměstnanosti, ale také sociální soudržnost v Evropě stále více závisejí na schopnosti porozumět všem aspektům inovační společnosti v evropských regionech a schopnosti tyto aspekty obsáhnout a využít;
2. zdůrazňuje, že základem jednotného digitálního trhu EU je jejich 500 milionů spotřebitelů a že se jedná o ten nejúčinnější politický nástroj, s jehož pomocí EU a její členské státy podněcují inovace, růst a pracovní místa;
3. konstatuje, že probíhá trvalá průmyslová revoluce, jejíž hybnou silou jsou nové generace digitálních technologií, např. data velkého objemu, a nové a různé způsoby využívání digitálních technologií pro odvětvové a místní otázky. Evropský průmysl stojí před úkolem se těchto digitálních příležitostí plně a rychle chopit. Příležitosti pro podniky v tradičních a netechnologických odvětvích, zejména pro malé a střední podniky, spočívající ve využívání digitalizace jako prostředku ke zlepšení a zabezpečení jejich konkurenceschopnosti jsou nedocenitelné;
4. uznává, že odvětví informačních a komunikačních technologií (IKT) EU představuje důležitou část ekonomiky: zaměstnává okolo 6 milionů osob a na HDP se podílí asi 4 %. Nedávné studie odhadují, že digitalizace výrobků a služeb, bude-li plně využita, potenciálně zvýší v příštích pěti letech v Evropě roční výnosy průmyslu o více než 110 miliard EUR;

Sbližování všech odvětví

5. souhlasí s tím, že dvěma mimořádně klíčovými faktory úspěchu, pokud jde o dosažení maximálních přínosů jednotného digitálního trhu, jsou a) vysoce konkurenceschopný evropský digitální průmysl spolu s b) připraveností soukromého a veřejného sektoru se patřičně přizpůsobit pomocí integrace výsledných digitálních inovací do svých činností s cílem zajistit vysoce kvalitní služby pro všechny občany. Zdůrazňuje, že klíčovým faktorem je rovněž odstranění regulatorních překážek, omezení byrokracie a modernizace právních předpisů EU;
6. zdůrazňuje, že podniky všech velikostí ze všech regionů a odvětví mohou stavět na evropských silných stránkách v oblasti IKT a budovat digitální průmyslové platformy za účelem rozvoje digitálních technologií – od součástek po přístroje a software – pro spotřebitelské trhy, jakož i do webových a datových platform a příslušných aplikací a služeb;
7. podtrhuje, že strategie pro jednotný digitální trh, zejména pilíř týkající se „maximalizace růstového potenciálu digitální ekonomiky“, obsahuje všechny významné páky pro zlepšení digitalizace průmyslu a stanoví opatření v oblastech, jako je ekonomika založená na datech, internet věcí, cloud computing, dovednosti a elektronická veřejná správa. Hybnou silou digitální změny je stále více konvergence řady dalších technologií, zejména robotiky a umělé inteligence a 3D tisku;

8. vybízí k trvalým investicím do tří průřezových smluvních partnerství veřejného a soukromého sektoru v rámci programu Horizont 2020, jimiž jsou továrny budoucnosti (FoF), iniciativa pro udržitelnost zpracovatelských odvětví prostřednictvím hospodárného využívání zdrojů a energetické účinnosti (SPIRE) a společný podnik pro průmysl založený na biotechnologiích (BBI);

Uznání rozdílů

9. uznává, že většina osob s rozhodovací pravomocí v průmyslu má potíže rozhodnout, kdy investovat, do jaké výše a do kterých technologií. Zhruba 60 % velkých průmyslových podniků a více než 90 % malých a středních podniků má pocit, že v oblasti digitálních inovací zaostává;

10. zdůrazňuje, že rychlý rozvoj a stále širší využívání digitálních technologií také vyžaduje modernizaci současného regulačního rámce, aby bylo možné udržet krok s nebývalým tempem inovací;

11. souhlasí, že větší úsilí by mělo být vynaloženo i na lepší koordinaci významných, avšak roztržitých snah v oblasti evropského výzkumu, vývoje a inovací v dalších klíčových oblastech digitálních technologií;

12. trvá na tom, že širší chápání interoperability jako něčeho, co je podstatné nejen pro veřejnou správu, ale pro všechna odvětví (např. jako prostředek, který zajistí, aby svoboda spotřebitele nebyla oklešťována omezeními vynucenými patentovanými systémy jednotlivých technologických podniků), je pro zavedení internetu věcí a hladký tok dat napříč odvětvími a regiony zásadní. Dostupnost společných formátů, norem a specifikací je zřejmou nutností;

13. považuje za zásadní, že program Evropské komise pro zlepšování právní úpravy REFIT se zaměří na překážky inovací a bude diskutovat o tom, jak je odstranit nebo omezit pomocí nových regulačních přístupů, jak stanoví strategie pro jednotný trh. V této souvislosti zdůrazňuje, že s místními a regionálními orgány se musí jednat jako s klíčovými partnery v procesu REFIT, nikoli jako se zainteresovanými stranami, protože prosazují dodržování většiny rozhodnutí přijatých na úrovni EU;

14. vyzývá Komisi, aby těsněji spolupracovala s průmyslovými odvětvími a podniky všech velikostí, se všemi úrovněmi státní správy a se všemi zúčastněnými stranami na určení a odstranění regulačních překážek digitalizace evropského průmyslu a na zjednodušení stávajících právních předpisů;

15. prohlašuje, že pro digitalizaci evropského průmyslu je zásadní účinné normalizační prostředí pro IKT, které je klíčové i pro jednotný digitální trh v tom, že umožní bezproblémové propojení zařízení a služeb bez ohledu na hranice a technologie. Úsilí v tomto ohledu se musí strategicky zaměřit na pět prioritních oblastí pro úsilí v oblasti normalizace – 5G, cloud computing, internet věcí, datové technologie a kybernetickou bezpečnost;

16. zdůrazňuje, že cílem priorit pro normalizaci IKT pro jednotný digitální trh by mělo být zajištění spravedlivé návratnosti investic, aby podpořila globální výzkum, vývoj a inovace, a udržitelného procesu normalizace, a současně zaručení široké dostupnosti technologií na otevřeném a konkurenčním trhu;

17. konstatuje, že v mnoha průmyslových oblastech již není tradiční cyklus vývoje, testování a normalizace vhodný pro rychle se vyvíjející a složité konvergované technologie;

18. poukazuje na to, že práce v digitalizované ekonomice bude zahrnovat i stále větší důraz na nové dovednosti a schopnosti, včetně větší tvořivosti, komunikativnosti a přizpůsobivosti, což bude vyžadovat rozsáhlé zvyšování kvalifikace pracovní síly na všech úrovních;

19. zdůrazňuje, že další vývoj internetu věcí a dat velkého objemu s sebou také nese významné výzvy v oblasti důvěry a bezpečnosti pro všechny podniky a pro přijetí ze strany veřejnosti;

Uznání nutné součinnosti

20. naléhá na vynaložení veškerého možného úsilí při vytváření silných zacílených partnerství v této oblasti na regionální, celostátní a unijní úrovni, aby se tak vyvolaly značné soukromé investice a dosáhlo se průlomového vlivu na konkurenceschopnost prostřednictvím rozvoje produktů a služeb uváděných na trh. Bude tak rovněž umožněna přínosná výměna zkušeností, znalostí a nápadů mezi uvedenými partnery s cílem co nejvíce využít synergií a nezdvojovat úsilí, a to i za pomoci vytvoření sítě partnerství;

21. vybízí k dalšímu zkoumání přidané hodnoty posílené spolupráce mezi vnitrostátními a regionálními tvůrci politiky inovací s ohledem na koncepci inteligentní specializace a objevující se meziregionální iniciativy vycházející zezdola;

22. domnívá se, že by se měly povzbuzovat investice ze soukromých a veřejných zdrojů, včetně rozsáhlejšího příspěvku podniků a institucionálních subjektů, jako je Evropská investiční banka (EIB – včetně prostřednictvím evropského investičního plánu nebo EFSI), a že by měl být znovu potvrzen význam součinnosti mezi programem Horizont 2020, iniciativami Startup Europe a FIWARE a regionálními a vnitrostátními nástroji politiky, pokud jde o širší cíle EU v oblasti konkurenceschopnosti a soudržnosti;

23. bere na vědomí a vítá plány Evropské komise zaměřit investice ve výši 500 milionů EUR z programu Horizont 2020 na rozsáhlé spuštění center pro digitální inovace, přičemž tato centra mají být financována z prostředků v rámci druhého pilíře programu Horizont 2020 („Vedoucí postavení v průmyslu“) a toto financování nesmí zatížit rozpočet ostatních částí tohoto programu, a zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mají dobrou pozici k tomu, aby jménem konečných průmyslových spotřebitelů přispěly k této formě center kompetencí a technologických jednotných míst. Dále zdůrazňuje, že vynikající vědecké výsledky jsou i nadále rozhodujícím kritériem při výběru podporovaných projektů a že musí být náležitě zohledňována důležitá úloha vysokých škol při předávání znalostí a v inovačním procesu, aby mohl být dále optimalizován účinek plánovaných investic v rámci programu Horizont 2020. Z tohoto důvodu by měl být zejména upřesněn a popřípadě přehodnocen zamýšlený dopad činností ve vztahu k centrům pro digitální inovace;

24. opakuje svou výzvu, aby zdroje nezbytné pro investice do digitálních technologií byly i nadále zaručeny jako hlavní součást progresivní politiky soudržnosti EU, pokud možno s výrazně vyššími investicemi, než bylo 14 miliard EUR z ESIF vynaložených na tento účel mezi lety 2007 a 2013;

Financování IKT v našich regionech

25. poukazuje na to, že otevřenost internetu a úctyhodný nárůst nabídky obsahu a služeb a poptávky po nich nyní představuje určující hnací sílu pro konkurenceschopnost, hospodářský růst, společenský rozvoj a inovace v Evropě. Mnoho místních a regionálních orgánů však kvůli přetrvávajícím nedostatkům v infrastruktuře (zejména ve venkovském prostředí považovaném soukromými provozovateli za nerentabilní), které je znevýhodňují, v současnosti stále není schopno tohoto vývoje plně využít;

26. žádá Evropskou komisi, aby podpořila činnost těchto místních a regionálních orgánů v oblasti financování, a to za prvé tím, že bude i nadále schvalovat využití ESIF přednostně na digitální infrastrukturu ve všech evropských regionech, a za druhé uznáním, že ve venkovských a řídko osídlených oblastech či oblastech zatížených jinými demografickými výzvami čelí projekty digitálního rozvoje, jež by měly být chápány jako služby obecného hospodářského zájmu, technologickým překážkám;

27. i nadále sdílí obavy Evropského parlamentu, pokud jde o následky rozhodnutí Evropské rady z února 2013 snížit rozpočet na digitální infrastrukturu a služby v rámci Nástroje pro propojení Evropy z 9,2 mld. EUR jen na 1 mld. EUR, což vedlo Evropskou komisi k zásadnímu přeorientování jejích plánů;

Podpora inovací a konkurenceschopnosti prostřednictvím infrastruktury IKT

28. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mohou podporovat inovace a konkurenceschopnost prostřednictvím individuálně uzpůsobených řešení na straně poptávky i nabídky, včetně zavádění širokopásmového připojení, digitální ekonomiky, elektronického začleňování a elektronické veřejné správy. Kromě toho poskytují zařízení pro vzdělávání a odbornou přípravu, provádějí iniciativy EU v oblasti financování a usnadňují prospěšnou spolupráci a výměnu s jinými veřejnými orgány, a to i za hranicemi;

29. vítá příležitosti nabízené prostřednictvím Evropské investiční banky, která se zavázala zvýšit půjčky na širokopásmovou infrastrukturu na 2 miliardy EUR ročně a výslovně vyzdvihla důležitou úlohu místní a regionální úrovně v tomto druhu na růst zaměřených investic. Zdůrazňuje také, že je důležité povzbudit úsilí řízené jednotlivými komunitami, jako jsou třeba komunitní podniky;

30. naléhá na to, aby byly také podpořeny nové investiční nástroje s cílem urychlit zavedení infrastruktury, která umožní dosáhnout cílů Digitální agendy pro Evropu, jež je součástí strategie Evropa 2020, týkajících se rychlosti širokopásmového připojení, urychlit plně zavedení technologie 4G (před zavedením novějších technologií, jako je 5G) při současném zachování technologické neutrality a umožnit účinnou hospodářskou soutěž mezi provozovateli;

Rozvoj potenciálu elektronické veřejné správy a elektronického obchodování

31. trvá na tom, že místní a regionální orgány si mohou za prioritu zvolit vybavení lidí digitálními a podnikatelskými dovednostmi, které jim umožní plně využívat nové technologie, pochopit otázky kybernetické bezpečnosti a potřebu chránit osobní údaje, zvýšit jejich uplatnitelnost na trhu práce a vyvářet nové podnikatelské příležitosti, a to i pomocí analýzy dat velkého objemu;

32. domnívá se, že elektronické obchodování zůstává pro mnoho menších podniků promarněnou příležitostí zejména kvůli příliš vysokým nákladům: na internetu nakupuje 65 % evropských uživatelů internetu, ale na tuto velmi významnou poptávku reaguje prodejem na internetu pouze 16 % malých a středních podniků a z nich prodává na internetu do zahraničí méně než polovina (7,5 %);

33. vyzývá, aby se prioritně řešily překážky pro elektronické obchodování vyvolané například zeměpisným blokováním a chybějícím bezpečným systémem pro placení kreditní kartou na internetu. Tyto záležitosti představují zbytečné náklady, komplikace a riziko, že se potenciální internetoví maloobchodníci vystaví podvodům, zejména v případě, budou-li prodávat do zahraničí;

34. zdůrazňuje význam akčního plánu Evropské komise pro elektronickou veřejnou správu, který se týká modernizace veřejných služeb pomocí digitalizace – jedná se zejména o přístupnost veřejných institucí pro soukromé osoby a podniky pomocí elektronických prostředků bez ohledu na místo, kde se nacházejí –, a proto zdůrazňuje svoji podporu rozvoji interoperabilních a vícejazyčných přeshraničních veřejných služeb (především v oblasti výměny informací) jako praktického prostředku, jak překonat vnímanou okrajovost;

35. poukazuje na to, že když dojde na využívání potenciálu elektronické veřejné správy za účelem zajištění přínosů pro společnost, jakými jsou snížení uhlíkové stopy, zjednodušení postupů pro podniky, podpora cestovního ruchu nebo zdůraznění statků kulturního dědictví, mají významnou vedoucí úlohu při určování příležitostí a subjektů v oblasti IKT, sdílení osvědčených postupů v oblasti technologie, rozdělování finančních prostředků na investice do nástrojů IKT, měření pokroku a informování o dosažených úspěších často místní a regionální orgány;

36. konstatuje, že když podniky zvýší své digitální dovednosti a využívání digitálního prostředí, budou mít vyšší požadavky na možnosti komunikovat s veřejnými orgány prostřednictvím digitálních řešení. Řádné fungování digitalizované veřejné správy znamená, že lze podnikům, organizacím a soukromým osobám nabídnout efektivní elektronické služby a digitální procesy, což zvyšuje dostupnost, zjednodušuje vyřizování a urychluje řešení záležitostí s veřejným sektorem. Vyšší digitalizace postupů umožňuje veřejným subjektům – na ústřední, regionální i místní úrovni – uvolnit zdroje tak, aby mohly věnovat více času setkávání s klienty a rychleji zvládat administrativu a ověřování;

37. zdůrazňuje, že interoperabilita elektronické veřejné správy vyžaduje nejen systémovou kompatibilitu, ale rovněž schopnost veřejné správy úzce spolupracovat s informačními systémy a informovanost veřejnosti o možnostech, které takové systémy nabízí. VR proto navrhuje, aby byly do programu ISA2 pro řešení interoperability doplněny složky budování lidské kapacity, pokud jde o digitální a jazykové dovednosti, a zvyšování povědomí, aby se tak podpořila modernizace veřejné správy;

38. vítá návrhy zásahů do vnitřního trhu s elektronickými komunikacemi, jejichž cílem je urychlit dynamický a udržitelný rozvoj všech hospodářských odvětví a vytvářet nová pracovní místa, jakož i zaručit aktualizaci právních předpisů v oblasti autorského práva s přihlédnutím k digitální revoluci a ke změně chování spotřebitelů;

39. bere na vědomí potenciál, který je možné získat ze spolupráce mezi Evropským výborem regionů (VR) a Generálním ředitelstvím Evropské komise pro výzkum a inovace (GR RTD) v podobě platformy pro výměnu poznatků jako způsobu, jak podporovat nová řešení v oblasti výzkumu a inovací, inovativní výrobky a osvědčené postupy při řešení společenských problémů, jimž čelí místní a regionální orgány v Evropě;

Poskytování vzdělání a soulad dovedností s poptávkou

40. zdůrazňuje, že některé priority Digitální agendy pro Evropu, především ty, které se zabývají digitální gramotností a chybějícími dovednostmi, ale i nevyužitými příležitostmi při řešení společenských problémů, jsou základem kvality života a sociální a hospodářské aktivity a lze se s nimi nejlépe vypořádat na místní a regionální úrovni, a tak stimulovat účinnější a personalizovanější veřejné služby i místní podniky;

41. bere na vědomí, že pro odborníky na IKT bylo v posledních třech letech v Evropě vytvořeno více než milion dalších pracovních míst. Navzdory tomu se očekává, že v důsledku rychle rostoucí poptávky bude do roku 2020 více než 800 000 pracovních míst v tomto odvětví neobsazeno;

42. vyzývá, aby se dále rozvíjela celoevropská mnohostranná iniciativa Evropské komise – *Velká koalice pro digitální pracovní místa* –, aby napravila nerovnováhu mezi těmito chybějícími dovednostmi a volnými pracovními místy v oblasti IKT tím, že se bude poskytovat vhodná odborná příprava, učební obory či pracovní stáže, přijmou se opatření k usnadnění mobility a/nebo provádění činností ke zvyšování povědomí, jež mají vybízet mladé lidi ke studiu a profesní dráze v tomto oboru;

43. připomíná, že nejpřesnější a nejčerstvější informace o trzích práce lze získávat na nižší než celostátní úrovni, kde mohou hrát místní a regionální orgány důležitou úlohu při identifikaci nerovnováhy mezi požadovanými a nabízenými dovednostmi tím, že budou podporovat sestavování vhodných programů odborného vzdělávání a budou poskytovat investiční pobídky v reakci na místní poptávku;

44. vyzývá poskytovatele vzdělávání, aby sestavili cílené programy odborné přípravy v oblasti IKT. Budoucí pracovní místa budou vyžadovat vhodnou kombinaci základních, sociálních a technických dovedností, především digitálních dovedností a dovedností specifických pro podnikání, na což systémy vzdělávání a odborné přípravy dosud plně nereagují. Je tedy nezbytné položit základy systému vzdělávání a odborné přípravy, v němž se bude klást důraz na praxi žáků či studentů a méně na teorii;

45. bere na vědomí vytvoření *nové agendy dovedností pro Evropu* a její význam a způsob, jakým poskytne komplexní rámec pro uplatnitelnost na trhu práce, včetně potřeby digitálních a doplňkových klíčových základních dovedností;

46. zdůrazňuje obrovský význam zajišťování digitální gramotnosti a dovedností, které jsou pro občany, zaměstnance, studenty a uchazeče o zaměstnání nezbytné k tomu, aby byli součástí komplexního provádění digitalizace v ekonomice a společnosti;

47. znovu potvrzuje evropskou spolupráci v oblasti mládeže (2010–2018) a zdůrazňuje, že je důležité vypracovat základní balíček, jež každý členský stát zaručí mladým studentům prostřednictvím zajištění přístupu k širokopásmovému internetu v rámci vzdělávacího systému, a poskytne jim tak minimální záruku, pokud jde o digitální kvalifikace a dovednosti. Tento aspekt by se měl uplatňovat nejen během povinného vzdělávání, ale po celý život, a to prostřednictvím inovativních programů a programů dalšího vzdělávání, jež budou držet krok s vývojem technologií;

48. upozorňuje, že odhlédneme-li od hospodářského pohledu a hlediska zaměstnanosti, nesmí rostoucí vliv digitálních technologií, zvláště mezi mladými lidmi, vést k oslabení základních lidských dovedností, jako je gramotnost a mezilidské vztahy;

49. dochází k závěru, že regiony EU by měly být více uznávány, pokud jde o spuštění digitální agendy. Místní a regionální orgány patří mezi hlavní cílovou skupinu doporučení agendy a musí být považovány za klíčovou hybnou sílu pro její provádění.

V Bruselu dne 11. října 2016.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA
